

MANIFEST DE LA FEP

NO HI HA DEMOCRÀCIA A EUROPA SENSE INDEPENDÈNCIA DELS PERIODISTES. NO HI HA LLIBERTAT D'INFORMACIÓ SENSE PLURALISME

El pluralisme de la premsa constitueix un dels pilars essencials de la democràcia a Europa. Però actualment, en el nostre continent, la llibertat dels mitjans, el pluralisme, la independència dels periodistes estan amenaçats cada vegada més per les pressions polítiques i econòmiques, així com per la globalització del sistema mediàtic. Els periodistes s'han convertit en les primeres víctimes d'aquesta crisi sistèmica. Així, els drets laborals dels periodistes estan constantment qüestionats, les condicions de treball es degraden sense fre, la qual cosa comporta un declivi qualitatiu dels continguts informatius, cosa que provoca una pèrdua de confiança dels ciutadans en la informació i en els periodistes. Les pressions polítiques i econòmiques accentuen els riscos de censura o d'autocensura dels periodistes a tota Europa.

Enfront d'aquesta situació, la Federació Europea de Periodistes (FEP), principal organització representativa dels periodistes a Europa, amb més de 320.000 membres en 39 països, està més que mai per la tasca de defensar els drets dels periodistes i de promoure el periodisme com a «bé públic».

Amb motiu de les eleccions europees del proper 25 de maig, la FEP fa una crida a tots els candidats a comprometre's sobre aquest ***Manifest dels Periodistes, «per la recuperació de la llibertat i el pluralisme dels mitjans a Europa»***.

1. NO HI HA DEMOCRÀCIA SENSE INDEPENDÈNCIA DELS PERIODISTES
2. NO HI HA LLIBERTAT DE PREMSA SENSE PLURALISME INFORMATIU
3. NO HI HA DEMOCRÀCIA SENSE DRETS SINDICALS
4. NO HI HA LLIBERTAT DELS PERIODISTES SENSE RESPECTE ALS DRETS D'AUTORIA
5. NO HI HA PERIODISME DE QUALITAT SENSE RESPECTE A LES CONDICIONS LABORALS
6. EL PERIODISME ÉS UN BEN PÚBLIC
7. NO HI HA LLIBERTAT DE PREMSA SENSE TRANSPARÈNCIA
8. DEFENSAR EL FUTUR DEL PERIODISME
9. NO HI HA PREMSA LLIURE SENSE SEGURETAT PER ALS PERIODISTES
10. EL PERIODISME ÈTIC, GARANT D'UNA INFORMACIÓ *CREIBLE

1. NO HI HA DEMOCRÀCIA SENSE INDEPENDÈNCIA DELS PERIODISTES

És imprescindible que les legislacions, sigui en el pla estatal o europeu, particularment en els àmbits de la seguretat, de l'antiterrorisme, de la protecció de les dades així com la de les persones, siguin sempre conformes a l'article 11 de la Carta Europea, que protegeix els drets fonamentals dels periodistes a la llibertat d'expressió i d'informació, incloent l'empara de les fonts periodístiques.

PROPOSTES

- Manteniment de l'**excepció per als periodistes en relació amb l'accés als documents** (Directiva 95/46/EC);
- Reafirmació del **secret de les fonts dels periodistes en les legislacions nacionals i en les pràctiques dels estats membres** (Article 10 de la Convenció).
- El respecte de la llibertat de premsa, del pluralisme i de la independència dels periodistes condicionen l'adhesió a la UE. Ha d'haver-hi un Registre dels casos de violació de la legislació europea en aquest àmbit.
- Els periodistes han de poder exercir el seu dret de crítica cap als dirigents dels seus Estats. Els periodistes no podran ser privats de la seva llibertat ni els òrgans de premsa prohibits com a conseqüència de crítiques formulades contra els responsables polítics.

2. NO HI HA LLIBERTAT DE PREMSA SENSE PLURALISME INFORMATIU

S'han de prendre mesures legislatives per assegurar la independència dels mitjans a Europa i garantir el pluralisme, regulant les concentracions de mitjans a la qual s'entreguen els directius dels grups mediàtics. Cal crear un entorn favorable perquè els mitjans independents puguin desenvolupar-se.

PROPOSTES

- **Necessitat de transparència en la gestió jurídica i econòmica dels mitjans**. S'han d'impulsar mesures legislatives per **assegurar la seva independència enfront dels grups mediàtics en situació de monopoli** i que exerceixen de facto una posició dominant.
- **La independència editorial dels mitjans** respecte els accionistes ha d'estar assegurada per codis de conducta que garanteixin aquesta independència, impedint als propietaris interferir en el treball de la redacció, o de comprometre la seva imparcialitat.
- Prohibició que els dirigents polítics tinguin funcions periodístiques.
- Suport a la Iniciativa europea pel pluralisme en els mitjans de comunicació.

3. NO HI HA DEMOCRÀCIA SENSE DRETS SINDICALS

Europa ha d'assegurar el dret dels periodistes i particularment dels periodistes a la peça a afiliar-se a un sindicat i a estar inclosos en les negociacions dels convenis col·lectius i dels acords en virtut de l'article 12 de la Carta Europea.

PROPOSTES

- Establir i reforçar el **diàleg social** en els mitjans a nivell estatal i europeu principalment en els nous Estats membres on el diàleg social està absent tant en els mitjans tradicionals com en la premsa *on-line*.
- Tots els periodistes han de gaudir dels mateixos drets i d'una igualtat de tracte, independentment del seu estatus, inclosos els periodistes a la peça.

- **S'han de promoure codis de bones pràctiques (com l'Estatut del Col·laborador) sota la responsabilitat dels sindicats, cosa que implica tots els periodistes, inclosos els col·laboradors.**
- **La pràctica de la lliure competència no té perquè ser contrària als convenis col·lectius.** Els periodistes a la peça, particularment fràgils, han de ser defensats i tinguts en compte en les negociacions entre sindicats i patronal.

4. NO HI HA LLIBERTAT DELS PERIODISTES SENSE RESPECTE ALS DRETS D'AUTORIA

La legislació europea ha de vetllar per garantir de la millor manera possible el respecte dels drets d'autoria dels periodistes, inclosos els col·laboradors i els fotògrafs. L'empara dels drets morals i patrimonials dels autors-assalariats, que són els periodistes, ha de ser garantida per l'establiment de contractes laborals *ad hoc*.

PROPOSTES

- **Reconeixement de l'estatus d'autor dels periodistes i d'una justa remuneració** per a la utilització de cadascuna de les seves obres.
- **Prohibició dels contractes il·legals** que obliguen els periodistes a cedir els seus drets d'autoria a l'empresari, sense contrapartida.
- **Prohibició de les clàusules abusives** en els contractes relatius als drets d'autoria que exigeixen que els periodistes cedeixin els seus drets per un període indeterminat a canvi d'un import tancat.
- **Revisió dels contractes** que no respectin una remuneració equitativa dels drets d'autoria.

5. NO HI HA PERIODISME DE QUALITAT SENSE RESPECTE DE LES CONDICIONS LABORALS

La legislació europea ha de reforçar els drets socials dels periodistes i fer front a la precarietat creixent en aquesta professió per tal d'assegurar condicions laborals decents i garantir així la qualitat de la informació.

PROPOSTES

- La independència dels periodistes ha d'estar **garantida per condicions laborals adequades i amb l'empara social que correspongui.**
- Els Estats membres han d'assegurar-se que les condicions laborals dels periodistes són conformes a la **Carta Social Europea.**
- **Defensar els convenis** com l'eina necessària per fer respectar els drets laborals i socials dels periodistes.
- **Regular els contractes individuals** perquè no vulnerin els drets i les lleis del treball dels periodistes.
- **Millorar la igualtat homes/dones** sobretot eliminant **les diferències salarials entre periodistes homes i dones.**

6. EL PERIODISME ÉS UN BÉ PÚBLIC

Europa ha de vetllar per la preservació d'un servei públic de ràdio i de televisió forta, amb mitjans pressupostaris suficients per assegurar la seva independència de totes les pressions polítiques. Un servei públic de qualitat en tots els Estats membres és un element clau per garantir el pluralisme de la informació.

PROPOSTES

- **Afavorir un model adequat de finançament per assegurar un servei públic independent**

de ràdio i de televisió que serveixi a l'interès del públic.

- Rebutjar mesures de reestructuració, el tancament o reduccions de personal del servei públic, si aquestes afecten la qualitat dels continguts.
- El servei públic ha d'estar constantment **protegit de les pressions polítiques**, especialment la seva línia editorial. Els llocs de comandament del servei públic no poden ser atribuïts a persones que tinguin responsabilitats polítiques.
- Les autoritats reguladores de la informació han de treballar amb imparcialitat i eficàcia, de manera especial a allò que es refereix a l'adjudicació de les llicències.

7. NO HI HA LLIBERTAT DE PREMSA SENSE TRANSPARÈNCIA

La Unió Europea ha de garantir l'exercici del periodisme d'investigació facilitant el lliure accés a tots els documents interns i ha de reforçar la legislació en la matèria per tal d'assegurar la transparència de les decisions a Europa dels seus Estats membres.

PROPOSTES

- La UE ha d'afavorir el **lliure accés a tots els documents** per als ciutadans així com als periodistes.
- Els Estats membres han de facilitar l'accés dels mitjans a les dades públiques.
- Inscripció obligatòria de totes les organitzacions *lobbistes* en el **Registre de Transparència de la UE**.

8. DEFENSAR EL FUTUR DEL PERIODISME

Per assegurar la qualitat i la diversitat del periodisme, fan falta sistemes de finançament independents i de llarga durada, que garanteixin alhora el contingut de la informació i la formació professional dels periodistes.

PROPOSTES

- Suport a les iniciatives que pretenguin explorar **noves vies de finançament** del periodisme per assegurar el futur de la professió.
- La UE i els editors han de **desenvolupar les habilitats i els llocs de treball**, i invertir en les formacions de tots els periodistes, col·laboradors inclosos.
- Promoure **l'educació en els mitjans** i en la professió de periodistes dirigida a les joves generacions.
- Assegurar una formació contínua dels periodistes, incloent els periodistes a la peça, al llarg de tota la seva carrera.

9. NO HI HA PREMSA LLIURE SENSE SEGURETAT DELS PERIODISTES

Els periodistes han de poder treballar lliurement a Europa sense por a ser víctimes de violència física ni de ser privats de la seva llibertat.

PROPOSTES

- La **tolerància zero** ha de ser la línia política adoptada per la UE per reprimir tota violació de la seguretat dels periodistes, sobretot la d'aquells que fan la seva feina en zones en conflicte.
- Els editors han de garantir una **«formació en seguretat»** específica per als periodistes, també als col·laboradors, que es mouen en zones de risc.
- S'han de prohibir les legislacions d'Estats membres que impedeixen als periodistes la cobertura de manifestacions. La seguretat dels periodistes que cobreixen aquests esdeveniments ha d'estar assegurada.

10. EL PERIODISME ÈTIC, GARANT D'UNA INFORMACIÓ CREÏBLE

Els ciutadans a Europa han de poder disposar gràcies al periodisme ètic d'una informació veraç i comprovada, proporcionada per periodistes responsables.

PROPOSTES

- **Promoure la posada en marxa de codis deontològics i els comitès de redacció**, que garanteixen els valors de la professió. Facilitar a aquests organismes els mitjans necessaris per fer la seva tasca.
- **Instar als editors i a les direccions de les empreses de premsa** a fer respectar la deontologia per assegurar un nivell qualitatiu de la professió i la seva credibilitat.
- **Donar suport a les iniciatives que permetin escoltar les veus que surten de totes les capes de la societat** per assegurar la **diversitat dels continguts en els mitjans**.